

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,*

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Mercurii vigesimâ-quartâ mensis Martii, anno Domini M. DCC. LVI.

PRÆSIDE.

M. LUDOVICO-PETRO-FELICE-RENATO LE THIEULLIER, Regis Consiliario, & in Majori Consilio, necnon in Magnâ Regiæ Domûs & Franciæ Præfecturâ Medico ordinario, Doctore Medico.

Utrùm in Ascite Paracentesim tardare, malum?

I.

TUBULIS constat & humoribus corpus organicum. Ejus harmonia ab utrorumque motu pendet. Quâcumque de causâ è vasis contrà naturam humor exeat, is vitiatur, nisi resolutioni cedat. Fluctuat, suppurat, induratur humor, & tumorem facit. Multiplex tumor est. Vel à partibus, vel ab humoribus ortum habet. A duris partibus, ossium luxationes, nodi, exostoses: A mollibus, verarum omnis Herniarum species, ab Omento, Intestino, utroque; & Ventriculo, etiam & Vesicâ. A quatuor humoribus Antiquorum sat bellè indigitantur tumorum natura, genus, indoles. Phlegmone à Sanguine: à Bile

* *Auctore M. THOMA-BERNARDO BERTRAND, anno* 1730.

Eryſipelas: Oedema à ſero: Melancholico humore Scirrhus. Hiſ-ce ſi jungatur partium varios humores excipientium varia conditio; innumeri alii conſtituuntur tumores. Signa, quæ ad curationis modum, ſpeciem, tempuſque ducunt, deſumuntur ex læſionum varietate. Taxi, aut inciſione, curatur Hernia, quæ vera eſt: aliiſque tumoribus tractandis, rarò ſufficiunt Diœta & Pharmacia. Pleriſque curandis, ferro & igne plurimùm præſtat Chirurgia, tertia Therapeutices pars. Syntheſi ſeparata conjungit; Diæreſi conjuncta ſeparata; Exæreſi intùs ſuperflua extrahit. Très licèt operationes diſcriminentur, ad perficiendum opus idem haud infrequenter conſociari amant. In teli extractione in corpus immiſſi; Calculi ex Urethrâ aut Veſicâ; Aquæ, Sanguinis, Puris, è quâdam cavitate; id probatur ultrò, liquetque in Paracenteſi. Hæc, Latinis punctio, Exæreſeos eſt ſpecies, quæ eo peragitur temporis puncto, quo Diæreſis. Continui ſeparatione factâ, Superflui fit ablatio. Sed morbi tempus in quâcumque operatione faciendâ, debet eligi. Vel occaſio, Vel opportunitas curationis anima eſt.

II.

HUMOR quilibet extrà vaſa latitans, durâ mollive parte concluſus, niſi diſcutiatur, arte educendus eſt. Ab ictu, aut caſu violento, concutitur cerebrum: largâ tunc manu mittitur ſanguis, vulneraria adhibentur. Hæc omnia ſapienter tentantur initio: At imperitè, ſi ſola, & funeſtè tandem; niſi ſat citò detur via Terebratione, quâ ſanguis, in pus flecti cereus, ejiciatur foràs. In Hydrocephalo, par operandi modus, cerebri ſubſtantiam humor modò non penetret. Empyema, ſectione pectoris; Leucophlegmatia, tibiarum Scarificationibus; Hydrops oculi, Punctione; Aſcites, Paracenteſi curantur: ſed omnes ex opportunitate. Pus & aquam educebant veteres Medici. Sine ferro primùm, exin cum ferro imponebant Cucurbitulas, ferramentiſque candentibus partes exulcerabant: At curationem ſeriùs auſpicabantur. Indè ex leniori humoris eductione, ulcere diuturniori, miſerè ſolvebat morbum Sphacelus frequens. Recentiores Medici, Suppuratos & Hydropicos ſecuriori viâ, minori tœdio, ac dolore leviori, ſublevant. Scalpello, Lanceolâ, inſtrumento tandèm Tricuſpide, aut Veruculo, cum argenteâ fiſtulâ ex utroque extremitatis latere perforatâ, abſolvunt opus. Qui Veruculo utuntur, rectiùs agunt. Integumentorum fibras ſeparant, non ſecant acumine rotundo, citiùſque ſanatur vulnus. Non ampliùs forsàn perficienda operandi methodus; ſed nondùm perfectus operationum uſus. Pleræque feliciores eſſent, atque Paracenteſis, ſi tempore celebrarentur convenientiori. Medici eſt, non tantùm ea, quæ ante pedes modò ſunt, videre; ſed proſpicere futura. In Lithotomiâ, abſque maturâ præparatione ſapientique conſilio, necatur æger. Aut miſerè avellitur, aut fingitur calculus; & pro ſalute mors eſt. In magnis vulneribus, aut cum; aut ſine fracturis; & ab initio, & ad animi deliquium extrahitur ſanguis. Sic, quæ ſolitò fiunt Symptomata, ceſſant; quæ ſubſequi ſolent, præcaventur.

III.

VISCERIBUS quamplurimis refertum eſt Abdomen, vitiis indè quamplurimis obnoxium. Hæc inter, varia ſunt Hydropum genera. Horum contrà naturam affectuum cauſæ, læſa ſanguiferorum, lymphaticorumque ſtructura; Viſcerum obſtructio. Tunicis vaſa conſtant retium inſtar contextis. Quò ſanguis diutiùs hæret, eò magis hiat tunicarum textura, diffluitque ſerum copioſius. Ligata in cane vena jugularis factum probat. Cutem inter capitiſque membranas & muſculorum colli interſtitia, ſerum diffunditur. Lymphatica, ſi abſque ruptione, dilatentur ultrà modum; cyſtide concluſus aqueus humor magno creſcit volumine, Hydatidaſque procreat. Viſcerum obſtructio impedimenta

parit ſanguini. Hinc hydrops; qui ab ictero, lethalis. Diſſectis Hydropicorum cadaveribus, in Abdomine tumores varii, frequenſque Scirrhus. Vitiato diutiùs fibrarum tono, Interpoſitis undique obicibus, patentiores fiunt tunicarum pori, morâ ampliantur viæ ptocliviores. In Leucophlegmatiâ venter intumeſcit, & corpus univerſum: In Tympanitide, tumet flatibus: In Aſcite, ſæpiùs Sero, Chylo rariùs effuſo, ſolus primùm diſtenditur. Hydrops ille, quo, ut in utre, Aqua continetur, ſedem habet eo in ſpatio, quod Peritonæum inter & Inteſtina vacuum eſt. Extremis levibuſque digitis uno percuſſus latere Venter, in altero ſenſum præbet humoris fluctuantis intùs. Aquoſus ille tumor, retardatâ convenienti curatione, ſensìm increſcit. Abdomen præter, & Pudenda, & Femora, & Pedes occupat, totumque corporis habitum afficit. Jàm vehiculo defraudatur purpureus latex, hæret ubique; &, dùm diffuſo latè ſero immergitur machina, ſanguis craſſitie mentitur in vaſis corrallum. Ingruunt febricula, ut plurimùm urens; vehemens ſitis; Urina admodùm pauca, craſſa, lateritia; Spirandi difficultas; corporis ſuperiori parte marcor; moleſta Tuſſis. Tot lethalia Paracenteſi præcaventur tempeſtivè factâ. Mochlica his in caſibus propinare, ſanguinem eſt exprimere quaſi torculo. Sic curati, ſanguinis ictu repentino ſæpè tolluntur. Aſciti igitur vetuſto nimìs, vel recentiori, impar eſt Punctio. Aut jam deſperatus, aut nondùm factus eſt, morbus. At, ubi primùm eſt vera certaque ſeri fluctuatio, conſtans Aſcites declaratur. Hìc, adhibitis incaſsùm interioribus remediis, punctum eſt non procraſtinandæ Paracenteſeos.

IV.

DETECTO opportunitatis Momento, quis locus Abdominis perforandus? Peculiaris tumor, ab Hernioſo, fluctuatione diſpar, Punctionis locum notat. Alba linea ſi prominet, abſque periculo pungitur. Umbilicus ob Exomphalon; Interſectiones tendinoſæ, Rectus Abdominis muſculus, propter difficiliorem Syntheſim; Vaſa ſanguifera, ob Hæmorrhagiam; ferro attengi nunquàm debent. Tuta celebratur Paracenteſis medio in ſpatio, quod anteriorem oſſis Ilii Spinam inter & ultimam coſtam jacet. Decumbente ægro in latus, non ſedente; parte prominenti manibus aquarum collectionis ergò compreſsâ priùs: inibi haùd timidè perforet Artifex. Perfoſſis Abdomine & Peritonæo, illæſis ſemper inteſtinis, retrahitur Veruculum: argentea Fiſtula, mundata priùs, quâ eliciuntur aquæ, in foramine relinquitur. Intacto Peritonæo, nullus, negatâ viâ vacuatur humor. Ideò alterâ Punctione factâ paulò infrà primam, Veruculo longiori perforatâ tunc membranâ Abdomen intùs ſuccingente; Aquæ fluentes, uſque dùm ſpontè deſinant, educendæ ſunt. Unâ vice; veteres Medici licet reformidaverint, Humor emittitur. Quandòque tamen mucoſa quædam colluvies, Inteſtini Omentive pars, quid Pinguedinis oſtia canaliculi præcludit, & ſiſtitur Serum. Obex facilè tollitur: immittitur in Fiſtulam ſpecillum, & fluunt Aquæ. Sub operationis finem, manibus Abdomen premitur paulò fortiùs. Ità exactiùs continentur viſcera, exprimiturque ſerum. Miſſis aquis, tollitur canaliculus. Vulnuſculum ſplenio aquâ vitæ madido obducitur, & facilè coït. Pendente à ſcapulis faſciâ firmatur interdùm mantile corpori circumcinctum: Hoc itèm, dùm eliciuntur Aquæ, adhibetur tutò. Per gradus ità compreſſis, & Diaphragmate, & Abdominis muſculis, & Viſceribus, præſertìm Hepate, Lipothymia præcavetur à Reſpiratione læsâ. Eductus Humor, quid indè futurum, indicat. Cruentus, Purulentus, Fætidus, Chyloſus, humore multiplici permixtus: mali ominis eſt: Boni verò ſeroſus, lotio ſimilis, non fœtens, non copioſior. Euchymis recreëtur æger, iiſque utatur, quæ Aſcitis fomitem debellent.

V.

ANTIQUORUM nonnulli, menbranam Peritonæi inimicam Punctionis, Paracentesi spiritus excludi, Infirmari vires, Aquam jocinore affecto frustrà emitti, pronuntiabant. At; Peritonæum, & in Gastro-raphiâ coalescit: Spiritus, & vires non magis infirmantur, quàm in Phlebotomiâ: Ascites jecoris unius non vitium est; ex affecto splene, totiusque corporis malo habitu fit. Inanis igitur timoris est talis cautio. Timendum immò, si tardiùs expellatur fluctuans humor, morâ ne noceat diuturniori. Licet non semper sanet extractus, detecto electoque morbi tempore; in Paracentesi tamen una salus. Levat ægrum Aquarum Eductio; locumque facit Medicinæ, quam inclusus intùs humor impedit. Asclepiades, Soranus, Themiso, aliique, hâc curatione meritò adversati sunt Erasistrato, Evenori, Thessalo. Testantur sat citò factâ Paracentesi, non paucos evasisse; plurimosque, tardante consilio medentium, mori. Elatere Solidorum in dies magìs debllitato, fibrarum fit Atonia. Perverso præpeditòve musculorum Abdominis, Diaphragmatis, Pulmonum, motu: Excretiones singulæ, omnisque generis feriantur vitianturque secretiones. Peractâ seriùs Paracentesi, prima citò redit morbi facies & aquosus tumor. Interrupto diutiùs serum inter & vasa commercio, nullus tandèm datur derivationi locus. Stagnat hebes humor; serum corrumpitur; contingitque tabes, quæ Medicinam nescit. Vitium in substantiâ partium emendare, Nùm humanæ virtutis est? Quorum stomachus jàm corruptus est; Qui ex atrâ bile, aut obstructione, vel scirrho veteri in Hepate, Liene, Mesenterio, Pancreate; Qui malum corporis habitum habent, exhausti inediâ; Qui, aut senes, vel à morbo jàm vetusto, juniores licet, hùc deciderunt; Paracentesi fortè allevantur, sanantur nunquàm. Quibus immò observantur iis contraria, illi sanari possunt, & plerique sanantur. Natura vigens adhuc, Spontè, Diarrheâ, Urinæ fluxu, Metastasi, Ictu fortuito, Criticam hanc aquarum egestionem molitur. Sic Medicina, Naturæ Imitatio est.

Ergo in Ascite Paracentesim tardare, malum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus-Petrus-Felix-Renatus le Thieullier, Actûs Præses.

M. Petrus-Ludovicus-Maria Maloët.

M. Alexander - Dionysius Dienert.

M. Carollus Geille de St. Leger.

M. Jacobus-Ludovicus Alleaume, Anatomes & Artis Obstetriciæ in gratiam Matronarum Professor.

M. Claudius - Franciscus - Grandclas, Eques, Stanislaï Poloniarum Regis, Lotharingiæ & Barri Ducis Consiliarius & Medicus.

M. Guillelmus de Magny.

M. Claudius de la Vigne de Frecheville, Reginæ Medicus Primarius, necnon Serenissimæ Delphinæ ordinarius.

M. Emmanuel - Mauritius du Verney.

Proponebat Parisiis GUIDO DANIÉ DESPASTUREAUX, Bituricus, Doctor Medicus Remensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1756, A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1756.